די צוקונפט פון פאלעסטינא

די מיינונג פון א בעקאנטען אמעריקאנישען שריפטשטעלער

ווענען פאלעסטינא איז לעצטענס זעהר פיעל געשריעבען געווארען אין דער ענגלישער פרעסע. פון די אלע ארטיקלען, וואס זיינען ערשיענען איבער דער פראגע, צייכענט זיך אויס די קורצע אבהאנדלונג פון מר. האווארד פעלטאן, אין נאוועמבער נומער פון מאנזעי'ס מאגאטשריפט. וועלכען מיר גיעבען דא איבער כמעט אין נאנצען.

דער ענגלישער מארש פון מצרים נאך פאלעסטינא קאן בעצייכענט ווערען אלס א נייער קריין־צוג פאר די בעפרייאונג פון ירושלים. עס זעהט אויס דאס עס איז פאראן א געוויסע פערשטענדניס צווישען דער ענגלישער רעגierונג און די פארשטעהער פון אידישען נעראנך מכח די צוקונפט פון דער אלטער אידישער היימאטה. די ענגלענדער וואס זיינען פעראינטערעסירט אין דער פראבלעם ערוואגט, אז צום סוף פון דער גרויסער קריעג וועלען אלע אלעאירטע נאציאנען צושטימען צו דער לעזונג פון דער פראבלעם אויף אזא אופן וואס זאל זיין צופריעדענשטעלענד פאר דער ענגלישער אימפעריע און פאר די אידען פון דער נאנצער וועלט.

די לעזונג פון דער פראגע, ווי עס גלויבען די בריטישע אידישע מאסען אין ענגלאנד, קאן נעפונען ווערען אין די גרונדזעצן פון א אידישען אויטאנאמען ישוב אין פאלעסטינא, מיט ירושלים אלס הויפטשטאדט. אבהענגיג פון דער ענגלישער אימפעריע. די מעהרהייט זוידען וואלטען פארנעצווינגען ענגלישע אונטערהאנשאפט, ווייל ענגלאנד האט גוט בעהאנדעלט די אידישע ראסע, און די ענגלישע אימפעריע שטעהט פאר פרייהייט און גערעכטיגקייט.

די ענגלישע אימפעריע האט שטארקע פאליטישע גרינדע צו ווינשען די ווידערשטעלונג פון פאלעסטינא, דא־מיינירט פון אידען. אונטער ענגלישער אויבערהערשאפט. עס ווייזט אויס דאס די מערב אייראפעאישע נאציא־נען זיינען ענטשלאסען מען זאל מאכען א סוף צו דער טערקישער אימפעריע. כל זמן עס וועט איבערגעלאזען ווערען די טערקישע הערשאפט איבער פאלעסטינא וועסטערן אזיע ווי ביז איצט, וועט עס זיין א שטענדיגע דראהונג פאר'ן זועז־ראנאל און פאר דער וועג צווישען אייר־ראפא און אינדיען.

עס איז נימא קיין האפנונג דאס אונטער דער טערקישער הערשאפט זאל־לען קאנען ענטוויקעלט ווערען די גע־גנדען וואס לייגען צווישען פערזישען ים־פלוס און מיטעל־לענדישען ים, וועלכע זיינען ווייס ניט קיין פרוכט־לאזע וויסענשעפטען.

פון צווייטען זייט זעהט זיך די אידישע טהעאריע, ווי זיי האבען זעלבסט בענרינדעט פיעלע בליהענדע האלאניעס אין זייער אלטער היימאטה. די הענער פון מזרח ערקלערען, אז די גרויסע שטרעקעס לאנד וואס ליגען ביי די בריעגעס פון פרת און חדקל קאנען געבראכט ווערען צו דער העכסטער מדרגה פון פראדוקטיוויטעט.

דער פראיעקט פאר די וויעדער־אויפשטעלונג פון פאלעסטינא, ווי עס שטעהט איצט, בעצוועקט ניט די גרינ־דונג פון א יודען־שטאאט. עס בעצוועקט ניכער צו מאכען פאלעסטינא אבהענ־ניג פון ענגלאנד. וואו די אראבער. די אידען און די קריסטען וועלען לעבען צו־זאמען אונטער גלייכע בעדינגונגען, וואו די ציוויל־מאכט וועט זיין די העד־שענדע. עס איז ניטא וואס צו מורא האבען דאס די אידען וועלען זוכען ארויפצוווינגען זייער גלויבען אויף אנדערע.

די אראבער זיינען שטענדיג, מעהר אדער ווייניגער, אין רעוואלט געגען דער טערקישער הערשאפט. און איצט האבען זיי אין א היבשען טייל פון זייער טערקיטארעי אין נאנצען אראב־געוואורפען פון זיך די טערקישע הער־שאפט. די אידען און אראבער זיי־נען קינדער פון איין שטאם. צווייגען פון דער סעמיטישער ראסע. זייערע שפראכען זיינען אויך נאהענט איינע צו די אנדערע. אז אויטאנאמע רע־גיערונג אין פאלעסטינא. בעשפרינקעלט מיט מערב אידעאלען, בעשפרינקעלט מיט אידישע פעהיגקייטען, וואס גע־דיענט אלס אנפאנג פאר א מאדערני־זירטען אראבישען שטאאט. געבענדיג א מעגליכקייט דער אלטער, פעהיגער ראסע, בעטייליגען זיך אין דער ענט־וויקלונג פון דער וועלט.

עס איז דער גלויבען ניט נאר פון אייראפעאישע פיהרער, נאר אויך פון אידען אין פיעלע לענדער און פון די פע־הינסטע מענער צווישען די אראבער. אז עס איז געקומען די צייט צו ענדערן די אלטע צושטענדע. שאפען נייע יסודות פון לעבען, עס איז קלאהר אז ווען מען וועט אנפאנגען צו פער־האנדלען וועגען פריעדען, וועט עננלאנד פארערן די אויבערהערשאפט איבער'ן אידיש־אראבישען גענעגד.

וועגען דעם קאן קיין ספק ניט זיין. די פראגע איז ברייטלאך ארומ־גערעדט געווארען אין דער פרעסע, ענג־לאנד וועט פארערן פאר די זיכערהייט פון איהר אימפעריע, אז א שטאאט זאל גענגרינדעט ווערען אונטער איהר אויב־בערהערשאפט וואס זאל שיצען דעם סועץ קאנאל. אז די וועג צום ווייטען מזרח. דאס איז נויטיג אלס פערזיכע־רונג געגען דער דייטשער מיליטעריישער מאכט איבער דעם וועג פון בערלין נאך באגדאד.

מצרים, וועלכע איז זינט דער מלחמה פארמעל איבערגענומען געווא־רען פון ענגלאנד, אינדיען, אדען, סועץ, ציפערן, מאלטא, גיבראלטאר, אלץ איינגעלעגט אויף די ווייטיגקייטען דאס דיעזער ווינקעל פון אזיען זאל זיין פעסט אין ענגלישע הענד. אונטער איהר קאנטראל.

עס איז איבעריג צו זאגען, אז בעאמט די ענגלישע אימפעריאליסטישע ציעלען פאלען צוזאמען מיט די אלגע־מיינע ווינשע פון אידישען פאלק. דאך דענקט קיינער ניט מען זאל צוזאמענ־נעהמען אלע אידען פון דער וועלט און טראנספארטירען זיי נאך פאלעסטינא. דאס וואלט געווען אן אונמעגליכקייט צוליעב פיעלע טעמים. אין פאלעס־טינא זיינען אבער שוין פאראן א הונ־דערט טויזענד אידען. דאס איז א גע־ניינגדער פונדאמענט פאר א אידי־שער געמיינשאפט. מען דארף וועג־דער נאך פאלעסטינא א טייל פון דעם עמיגראציאנס שטראם. וואס פליעסט פון רוסלאנד און פוילען נאך די פער־איינינטע שטאאטען צוזאמען מיט דעם נאמיריליכען צוואוואוסקי קאן מישד פון א דור אויסוואקסען א מיליאנעס־דיגע אידישע בעפעלקערונג. דאס וואלט מיט זיך פארגעשטעלט א סאלי־דע, פונדאמענט פאר'ן וויטערדיגען וואוקס און ענטוויקלונג.

די אידען פון פאלעסטינא וואל־טען נעבראכט זייערע אידעען, זייער פערשטענדניס וועגען די מערב אינ־סטיטוציאנען צו די קינדער פון דיעזען טייל פון מזרח. די אראבער וואלטען כיעל געלערנט פון די אידען אין פאל־עסטינא וואלט געווארען א נייער צענטער פון קולטור, וואו דער מזרח, אי־בערקאבערג די מערב בענריינפעד, וואלט געשאפען עטוואס נייעס, אייג־נארטיגעס.

די טערקען וואלטען מיט דער צייט איבערגעקאכט זיך אין דיעזען נייען קעסעל, געלעהרנט דאס וואס די אידען האבען געלעהרנט אין זייער גלות. ארויסגענומען אויף דער וועלט־ביהנע בעגייעטע, פערנומען א פלאץ, פאל־עסטינא וואלט אויף אזא אופן געווא־רען דער צענטער פון אויפקלעהרונג און פארטשריט פאר נאנץ מערב אזיען.

די אידען און די מחמד'אנער האב־בען שטענדיג צווישען זיך בעסער פער־טראגען ווי מיט קריסטען. אונטער מחמד'אנער הערשאפט האבען אידען ניט געליטען פון פערפאלגונגען ווי אין אייראפא. ווייט זעהענדע אידען און ווייזע אינטערנאציאנאליסטען גלויבען דאס די ווייטערער אויפשטעלונג פון פאל־עסטינא וועט ברענגען זעהר פיעלעס פאר דער וועלט. עס וועט אנצינדען אין מזרח א נייע ליכט. וועלכע וועט ווער־פען אן אבנלאנץ אויפ'ן לעבען פון מערב.

ISBELL, PLANT & CO.
מעמבערס פון סטאק עקסטשינדזש
ספעציאליסטען אין „מיינינג"
שיקט נאך א פרייען ברעף וועגען
קענערער מיינינג נייעס
סטענדערד באנק בילדינג
טאראנטא, מאנטרעאל.

באארד רום סערוויס
די פרייזען פונ'ס ניו יארק סטאק עקסטשיינזש
די ניו יארקער קורב עקסטשיינזש
די טאראנטא סטענדארד עקסטשיינזש
מיר וועלען זיין צופריעדען אז איהר וועט זיך בענוצען מיט אונז
באקוועמליכקייטען. פרייוועט ווייערס פערבינדען אלע אפיסעס
אין טאראנטא — ניו יארק — פילאדעלפיא, האמילטאן אין לאנדאן
KEMERER, MATTHES & CO.
108 BAY STREET - - - - TORONTO

די אפיציעלע בעריכטען וועגען צושטאנד אין לאנד

די ציפערען און בעריכטען זענען ענטנומען פון דער „לייבאר גאזעט"

דער אלגעמיינער צושטאנד פון דער קענערער אינדוסטריע אין דעם פארגאנ־גענעם חודש אקטאבער איז ניט געווען אין אזא לעבעדיגען צושטאנד ווי אין די פארגאנגענע חדשים. עס איז כמעט ניט געווען קיין איינציגעס פאך וואס זאל הא־בען צוגעקראגען ארבייט. פארקעהרט ווי דער זענען אין מאנכע פאכען פיעל ארביי־טער אבגעלעגט געווארען.

אזוי צום ביישפיעל, ווי דאס ניט איבער די „לייבער גאזעט" דער אפיציע לע ארגאן פון דעם לייבאר דעפארטמענט, איז אין פארלויף פונ'ם חודש אקטאבער אין דער שטאדל אינדוסטריע געווען גע־נוג ארבייט. אין סידניע איז זאגאר די פראדוקציאן אביסעל פארגרעסערט געוואו־רען, און דאס זעלבע איז אויך געווען אין די מינען פון סידניע.

וואס אנבאלאנגט דעם מעטאל פאך בכלל קען מען זאגען אז די ארבייט איז ניט פארקלענערט געווארען אין פארגלייך מיט'ן פריהערדיגען חודש. אין דעם שי־־ ארבייט וויפיעל מען האט געקאנט פאר־טיג מאכען און די ארבייטער האבען גע־מוזט ארבייטען מעהר וויפיעל זייער גע־וועהנליכע צייט, די אייזענען און פארנים אינדוסטריע האבען צוליעב דער איצטיגער צייט פון יאהר געהאט גינוג צו טהון. און די שפייז פראדוצירונגען. ווי מאהלען און אנדערע פלעצער איז אויך געווען צימליך גענוג ארבייט, אין דעם נייענרא דיסט־ריקט וואו עס נעפינען זיך די פרוכט און גרייענצייג „קענערעס" וואו עס ווערען פרעזערווירט די פארשיעדענע פרוכטען אויפ'ן נאנצען ווינטער איז אויך געווען גענוג ארבייט און דאסזעלבע איז אויך גע־ווען אין בריטיש קאלאמביא ביי דיזער בע אינדוסטריע.

דערפאר אבער איז אין די ציגארען און טאבאק פעקטאריעס געווען קוים גענוג צו טהון און אין. די ברויערעס און די פלעצער וואו עס ווערען פראדוצירט די שוואכע געטראנקען איז די ארבייט פיעל פארקלענערט געווארען.

פון די טעקסטיל און וואיולען פאך ריקען איז געקומען דער רעפארט דאס זיי האבען נעהאט א גוטען חודש אבער פון דער קליידער אינדוסטריע איז דער רע־פארט ניט געווען קיין פרעהליכער. אין האליפאקס און טאראנטא איז אין דער שוך אינדוסטריע געווען אביסעל מעהר צו טהון ווי אין לעצטען חודש, אבער אין אלע אנדערע גענענדען איז זעהר וועניג געווען צו טהון.

די פלאפ און פייבער אינדוסטריע איז אין אלגעמיין געווען נאנץ אקטיוו. אין אטאווא האט זאגאר אויסגעפעהלט אר־בייטער פון דער דאזיגער אינדוסטריע.

אינ'ם דרוקערעי־פאך, סיי פון צייט־טונגען און סיי פון אנדערע דרוקערייען איז געקומען דער רעפארט זעהר א גינס טיגער כמעט פון אלע טיילען פון לאנד

צוליעב דעם אנקומען פון ווינטער וועלכעס איז פון אלע מאהל די ענדע פון דעם בוי־פאך סעזאן איז די ארבייט זעהר פיעל פארקלענערט געווארען אין די הור־בעל מיילען און טהיר און פענסטער פאב־ריקען. די ציגעל פאבריקען זענען צוליעב דעם אויך געווען זעהר וועניג אנשעפ־טיגט, די ארבייט אויף די אייזענבאהנען האט אנגעהאלטען גאנץ נישקשה ספע־ציעל אין דער וועסט וואו מען האט נאך נעהאלטען אין צויפיהרען די תבואות אי־בער'ן נאנצען לאנד. אין די רעפעראטור פלעצער פון די אייזענבאהנען איז ארבייט אויך געווען צימליך גענוג. אין מאהלען און אנדערע פלעצער איז אויך געווען גענוג ארבייט, אין דעם נייענרא דיסט־ריקט וואו עס נעפינען זיך די פרוכט און גרייענצייג „קענערעס" וואו עס ווערען פרעזערווירט די פארשיעדענע פרוכטען אויפ'ן נאנצען ווינטער איז אויך געווען גענוג ארבייט און דאסזעלבע איז אויך גע־ווען אין בריטיש קאלאמביא ביי דיזער בע אינדוסטריע.

דערפאר אבער איז אין די ציגארען און טאבאק פעקטאריעס געווען קוים גענוג צו טהון און אין. די ברויערעס און די פלעצער וואו עס ווערען פראדוצירט די שוואכע געטראנקען איז די ארבייט פיעל פארקלענערט געווארען.

פון די טעקסטיל און וואיולען פאך ריקען איז געקומען דער רעפארט דאס זיי האבען נעהאט א גוטען חודש אבער פון דער קליידער אינדוסטריע איז דער רע־פארט ניט געווען קיין פרעהליכער. אין האליפאקס און טאראנטא איז אין דער שוך אינדוסטריע געווען אביסעל מעהר צו טהון ווי אין לעצטען חודש, אבער אין אלע אנדערע גענענדען איז זעהר וועניג געווען צו טהון.

די פלאפ און פייבער אינדוסטריע איז אין אלגעמיין געווען נאנץ אקטיוו. אין אטאווא האט זאגאר אויסגעפעהלט אר־בייטער פון דער דאזיגער אינדוסטריע.

אינ'ם דרוקערעי־פאך, סיי פון צייט־טונגען און סיי פון אנדערע דרוקערייען איז געקומען דער רעפארט זעהר א גינס טיגער כמעט פון אלע טיילען פון לאנד

צוליעב דעם אנקומען פון ווינטער וועלכעס איז פון אלע מאהל די ענדע פון דעם בוי־פאך סעזאן איז די ארבייט זעהר פיעל פארקלענערט געווארען אין די הור־בעל מיילען און טהיר און פענסטער פאב־ריקען. די ציגעל פאבריקען זענען צוליעב דעם אויך געווען זעהר וועניג אנשעפ־טיגט, די ארבייט אויף די אייזענבאהנען האט אנגעהאלטען גאנץ נישקשה ספע־ציעל אין דער וועסט וואו מען האט נאך נעהאלטען אין צויפיהרען די תבואות אי־בער'ן נאנצען לאנד. אין די רעפעראטור פלעצער פון די אייזענבאהנען איז ארבייט אויך געווען